

Jaarverslag Stichting Brabants Heem 2019

DEEL 1 ERFGOED HIGHLIGHTS 2019

75 jaar Bevrijding

De verhaallijn 'Strijdend Brabant' stond bij nagenoeg alle heemkundekringen/erfgoedorganisaties centraal. Het gedenken van 75 jaar Bevrijding vanaf september 2019 was voor de gezamenlijke heemkundekringen/erfgoedorganisaties aanleiding tot het publiceren van tientallen boeken, het organiseren van tientallen exposities, het maken van films, het leggen van struikelstenen, soms zelfs de feitelijke organisatie van locatie herdenkingsactiviteiten of tenminste nauwe betrokkenheid bij de gemeentelijke festiviteiten. Bij veel kringen/verenigingen vereiste deze herdenking zoveel energie, dat velen voor een jaar de organisatie van Open Monumenten Dag voorbij lieten gaan.

€2593 €2900

2018 2019

De vier zomercolleges van Brabants Heem stonden in het teken van de verhaallijn 'Religieus Brabant' en vonden plaats op vier (voormalige) kloosters.

€ 0 €1669

2018 2019

Groen Brabant

Als het aan Brabants Heem ligt mag de provincie een vijfde verhaallijn introduceren: 'Groen Brabant'.

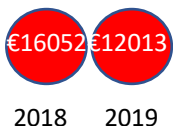
Begin mei 2019 is bij de vorming van een College van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant aan de informateur een prachtig uitgegeven manifest aangeboden met de vraag om het belang van het Brabants Landelijk Erfgoed mee te nemen in de gesprekken. Het manifest is tevens met een brief naar alle Statenleden en relevante ambtenaren gestuurd en naar de pers die er aandacht aan heeft besteed. Alle heemkundekringen hebben het manifest digitaal gekregen om rond te sturen en aan te passen aan de eigen gemeente. Brabants Heem heeft actief bijgedragen aan het 'Manifest Groen Brabant', een intensieve samenwerking met de Molen Stichting Noord-Brabant, Erfgoedvereniging Bond Heemschut Brabant, Monumentenhuis Brabant, Stichting de Brabantse Boerderij, Stichting het Noord-Brabants Landschap,

Stichting Vrienden van Brabantse Landgoederen en de Werkgroep Immaterieel Erfgoed Brabant.

Groen en landschappelijk erfgoed vraagt de komende tijd extra aandacht van de erfgoedverenigingen. Historisch gegroeide landschapsstructuren staan al enkele decennia onder druk. De roep om dit proces van aantasting een halt toe te roepen wordt steeds sterker. Erfgoedverenigingen kunnen een belangrijke rol spelen in de bescherming van dit landschappelijk erfgoed. Op 23 mei 2019 organiseerde Brabants Heem met de werkgroep Brabants Landelijk Erfgoed een congres over dit thema, gekoppeld aan de Raad van Aangeslotenen van Brabants Heem. Dit congres werd door 84 deelnemers bezocht. Op 28 november werden tijdens de Raad van Aangeslotenen in twee workshops het thema nog eens extra uitgediept. Doel van het congres en de beide workshops was om erfgoedverenigingen bewust te maken van het belang van groen en landschappelijk erfgoed en om handvatten aan te reiken om een bijdrage te leveren aan het behoud ervan. In twee nummers van de *Koerier* van maart en juni 2019 zijn artikelen over dit thema geschreven. De heemkundekring Udenhout had de eer om als eerste een zandpad te beschermen. Dit is een goed voorbeeld van hoe een heemkundekring van belang kan zijn voor het Brabants Landelijk Erfgoed.

DEEL 2 ORGANISATIE BRABANTS HEEM

- 2.a. Bestuur
- 2.b. Aangeslotenen
- 2.c. Samenwerking
- 2.d. Beleidsplan 2020-2025
- 2.e. Initiatief Brabants Erfgoed Weekend

2.a. Bestuur

Per 31 december 2019 bestond het bestuur van de stichting uit de heren: H.A.G. (Henk) Hellegers (voorzitter), H.N.G.M. (Harrie) Boot (secretaris), P.A. (Pieter) Jacobs (penningmeester), Th. (Theo) Cuijpers, A.W.J. (Ad) Jacobs, C.J. (Kees) van Kempen, M. (Tjeu) van Ras, mevrouw I. (Ineke) Strouken en O.G.J.M. (Otte) Strouken (leden).

Het bestuur kwam zevenmaal in vergadering bijeen en wel op: 24 januari, 21 maart, 16 mei, 25 juli, 12 september, 24 oktober en 22 november, de eerste – tevens heidag – gehouden te Udenhout, de overige gehouden te Oirschot. Op zaterdag 27 juli vond een werkbezoek plaats aan Oud-Turnhout, waar het bestuur werd ontvangen door de voorzitter van de gastkring 'Corsendonca', de heer Jan Sels. In het onderkomen van de heemkundekring, 'Hofke van Chantraine', vertelde de voorzitter over het wel en wee van de heemkundekring, de werkwijze van deze kring en waarom de heemkundekring destijds voor aansluiting bij Brabants Heem heeft gekozen. Hierna volgde een rondleiding door het bijbehorende museum en de voormiddag werd afgesloten met een stadswandeling door Oud-Turnhout. Na de lunch volgde een ontvangst door Erfgoed Noorderkempen in Turnhout en volgde een toelichting op welke manier deze organisatie werkt en Vlaamse heemkundekringen ondersteuning biedt bij uitvoering van cultuurhistorische activiteiten. Nu volgde een stadswandeling door Turnhout.

Bestuursleden waren aanwezig bij de vele openingen van tentoonstellingen, recepties en andere activiteiten georganiseerd door de aangesloten heemkundekringen.

Henk Hellegers heeft in 2019 het voorzitterschap op zich genomen van Erfgoedvereniging Bond Heemschut.

2.b. Aangeslotenen

Heemkundekringen/ erfgoedorganisaties

In 2019 geen mutaties. Op 1 januari en op 31 december 2019 waren 126 heemkundekringen aangesloten bij de Stichting Brabants Heem, die gezamenlijk ongeveer 33.000 leden hebben.

€1329
2018

€2219
2019

Raad van Aangeslotenen

De Raad van Aangeslotenen kwam bijeen op donderdag 23 mei in het “Klok- en Peelmuseum” te Asten en op donderdag 28 november bijeen in het “Het Turfschip” te Etten-Leur. Op 23 mei passeerden het jaarverslag en de jaarrekening 2018. Op 28 november werden het werkplan en de begroting 2020 goedgekeurd en waren er presentaties over het Beleidsplan 2020-2025 en de introductie van het “Brabants Erfgoed Weekend”. In mei namen 25 kringen/ verenigingen deel, in november 28. De vergaderingen van de Raad van Aangeslotenen werden gevolgd door inhoudelijke sessies. In mei was er een themasessie over ‘Groen Brabant’, in november vier workshops over de omgevingsvisie, digitalisering, communicatie en opnieuw ‘Groen Brabant’.

€ 417
2018

€ 610
2019

Regiobijeenkomsten

In het verslagjaar werden in het voor- en najaar de regiobijeenkomsten gehouden. De voorjaarsbijeenkomsten werden georganiseerd in Nieuwkuijk (12 maart), Zeeland (20 maart), Halsteren (2 april), Hilvarenbeek (4 april), Terheijden (8 april), Aarle-Rixtel (9 april) en Liempde (7 mei). De najaarsbijeenkomsten werden georganiseerd te Boxtel (8 oktober), Waalre (15 oktober), Halsteren (15 oktober), Alphen (4 november), Heeze (6 november), Sprang-Capelle (12 november) en Zeeland (13 november).

2.c. Samenwerking

€14157
2018

€11108
2019

Erfgoed Brabant

Erfgoed Brabant verricht ten behoeve van Brabants Heem enkele uitvoerende diensten, zoals de postbus, de administratie en de operationele organisatie van evenementen zoals de zomercolleges. Erfgoed Brabant en Brabants Heem zijn voor elkaar sparringpartner en ook in het verslagjaar hebben verschillende reguliere gesprekken plaats gevonden. Een delegatie van ons bestuur, bestaande uit voorzitter, secretaris en penningmeester en afhankelijk van gespreksonderwerpen soms aangevuld met een lid van het bestuur, pleegt enkele malen per jaar overleg met directeur Patrick Timmermans over lopende zaken, die zowel Brabants Heem als Erfgoed Brabant betreffen. Daarnaast worden nieuwe initiatieven besproken. Zo is het onder de aandacht brengen van de belangen van erfgoed bij de aan de Provinciale Statenverkiezingen deelnemende partijen onderwerp van gesprek geweest. Bundeling van de monumentenkrachten binnen het erfgoedveld is een terugkerend onderwerp op de agenda.

Provincie en gemeenten

In december was een gesprek met de nieuwe gedeputeerde voor cultuur gepland om Brabant Heem te introduceren en onder andere de vormgeving van een Brabantse Erfgoeddag te bespreken. Vanwege haar terugtreden als gedeputeerde vond het gesprek niet plaats. In plaats daarvan is een afspraak gemaakt met de medewerker cultuur om enkele onderwerpen te bespreken.

Met gemeentebesturen hebben geen directe contacten plaats gevonden. Wel zijn verschillende besturen van heemkundekringen en erfgoedverenigingen door het

bestuur van Brabants Heem van advies gediend teneinde plaatselijke belangen onder de aandacht te brengen of te behartigen.

Verwante belangenorganisaties

Hierboven is al de samenwerking genoemd met diverse zusterorganisaties op het gebied van monumenten, erfgoed, e.a. in Brabant.

Brabants Heem was aanwezig op de twee bijeenkomsten van de Erfgoed Alliantie, waarin erfgoedorganisaties met betaalde krachten bijeenkomen om informatie uit te wisselen.

Samenwerken met andere koepelorganisaties gaat het gemakkelijkst als het gaat om gezamenlijk een project uit te voeren. In 2019 is het concept van de Erfgoeddag – een initiatief van Brabants Heem – uitgewerkt. In 2020 zal geprobeerd worden om ook de andere Brabantse erfgoedorganisaties hierbij te betrekken. Het is de ambitie van Brabants Heem om lokaal en provinciaal erfgoed-breed samen te werken.

2.d. Beleidsplan 2020-2025

Op de heidag van januari 2019 is de basis gelegd voor het beleidsplan 2020-2025 dat is gepresenteerd op de Raad van Aangeslotenen van november 2019. Het beleidsplan kreeg de titel “Versterken, verbinden en verleiden”. Versterken heeft betrekking op de allerhoogste prioriteit van Brabants Heem: het versterken van de individuele heemkundekringen/ erfgoedorganisaties. Verbinden heeft betrekking op de rol van Brabants Heem in het samenbrengen van de diverse overkoepelende organisaties en het verbinden van deze organisaties met de heemkundekringen/ erfgoedorganisaties. Verleiden beoogt het imago van de heemkunde en het erfgoed zo neer te zetten dat grotere groepen van jongere leeftijden worden bereikt. Het beleidsplan is integraal gepubliceerd op de website van Brabants Heem.

Afgeleid van het beleidsplan zijn voor de korte termijn vijf aandachtsvelden geformuleerd:

- a. Support aan heemkundekringen
- b. Cultureel ondernemerschap
- c. Samenwerking die leidt tot Brabantse Erfgoeddag
- d. Erfgoed is in!
- e. Bereik van jongeren.

Deze aandachtsvelden zijn verwoord in een werkplan, dat ook integraal is te vinden op de website van Brabants Heem.

2.e. Initiatief Brabantse Erfgoeddagen

Het bestuur van Brabants Heem heeft in 2019 het initiatief opgestart om met instemming van de organisatie Open Monumenten Dag het tweede weekend van september de komende jaren uit te bouwen tot een Brabants Erfgoed Weekend. De gedachte is dat Brabant zich dit weekend op alle fronten op het terrein van erfgoed presenteert. Om enkele activiteiten te noemen: uiteraard het invullen van Open Monumenten Dag door het openstellen van monumenten, maar ook het immaterieel invulling geven aan het thema van Open Monumenten Dag, het openstellen van musea, archieven, molens, etc., het betrekken van gildes, reuzengenootschap, e.d. De heemkundekringen/ erfgoedorganisaties zijn uitgedaagd het voorrouten te nemen en naar verbreding van de activiteiten in dit weekend te kijken in samenwerking met de gemeente, lokale verenigingen en lokale bedrijven, maar ook waar dat kan het concentreren van activiteiten zoals het presenteren van een nieuw boek.

Brabants Heem heeft mogen constateren dat Erfgoed Brabant en de provincie het idee een sympathiek initiatief vinden en zal op dit onderwerp verder contact zoeken met collega overkoepelende organisaties.

De actie ligt bij de heemkundekringen/ erfgoedorganisaties en Brabants Heem zal zich voorbereiden op een zichtbare impuls bij de viering van haar 75-jarig bestaan in 2022.

DEEL 3 BESTUURSPORTEFEILLES

- 3.a. Boekenfonds
- 3.b. Immaterieel erfgoed
- 3.c. Streekmusea
- 3.d. Erfgoedtoerisme
- 3.e. Archeologie
- 3.f. Public relations/ communicatie
- 3.g. Digitalisering
- 3.h. Juridische zaken
- 3.i. Educatie

2018 2019

3.a. Boekenfonds Portefeuillehouder Theo Cuijpers

In 2019 zijn negen projecten financieel ondersteund. De animo voor het boekenfonds is groot en het budget blijft begrensd. Daarom zijn er extra criteria vastgesteld. De belangrijkste is dat een heemkundekring niet elk jaar aan de beurt is, maar dat we graag geld geven aan heemkundekringen die voor het eerst proberen een boek uit te brengen.

2018 2019

3.b. Immaterieel erfgoed Portefeuillehouder Ineke Strouken

In 2012 werd immaterieel erfgoed een officiële tak van erfgoed. Daardoor werd het mogelijk om de cultuur die van generatie op generatie wordt doorgegeven – de tradities en rituelen – te beschermen. Het beschermen van immaterieel erfgoed gaat heel anders dan het beschermen van materieel erfgoed. Het is immers levend erfgoed, dat gedragen wordt door mensen. Bij immaterieel erfgoed zijn het niet de professionals die dit erfgoed moeten beschermen, maar de dragers zelf. Voor Brabantse heemkundekringen is immaterieel erfgoed niet vreemd - het werd alleen tot voor kort volkscultuur genoemd – maar er was wel behoefte om bijgepraat te worden. Ook was er behoefte om na te denken over wat de rol van een heemkundekring kan zijn bij het beschermen van immaterieel erfgoed. Er bestaan nog veel misvattingen over wat immaterieel erfgoed is en hoe het beschermd moet worden. Daarbij blijkt het nog wel lastig te zijn om deze nieuwe tak van erfgoed eigen te maken. Het vergt een omslag in denken.

In 2019 hebben wij op verzoek zes kleine introductie bijeenkomsten met gemiddeld tussen de vijf tot negen deelnemers georganiseerd op verschillende locaties. Heemkundekringen waren in de geschiedenis van Brabants Heem vaak tevens de dragers van immaterieel erfgoed of hadden een hechte band met de gemeenschappen. Zo zetten de heemkundekringen van Goirle en Tilburg zich al jaren in voor het behoud van het hele oude feest van het driekoningenzingen. De verbinding heemkunde – immaterieel erfgoed is de afgelopen jaren veel minder geworden. Brabants Heem wil de komende jaren deze band herstellen, omdat het overtuigd is van de meerwaarde ervan. Heemkunde kan immaterieel erfgoed ondersteunen door bijvoorbeeld te helpen bij het inventariseren en documenteren ervan en immaterieel erfgoed kan heemkunde versterken onder andere omdat bij

immaterieel erfgoed veel jongeren betrokken zijn.

In 2019 zijn twee ontmoetingsdagen georganiseerd met een aantal Brabantse immaterieel erfgoed gemeenschappen om mogelijkheden van samenwerking af te tasten.

3.c. Streekmusea

Portefeuillehouder Ineke Strouken

Een aantal heemkundekring beheert ook een museum of collectie. Het beheren van een museum wordt steeds lastiger. Vaak staat de collectie in tijd te ver van de bezoekers af, zodat het aantal bezoekers af neemt. Ook gemeenten subsidiëren niet meer structureel de musea in hun gemeente. Musea moeten maatschappelijk relevant zijn voor een gemeente. Veel besturen zijn daarom bezig om hun museum toekomstbestendig te maken. Maar hoe doe je dat? Dat vergt niet alleen de moed om objecten af te stoten, maar ook een cultuuromslag bij de vrijwilligers. In 2019 hebben wij twee bijeenkomsten georganiseerd om ervaringen uit te wisselen. Daarnaast is er een ontwikkeling dat musea niet alleen het materieel roerend erfgoed verzamelen, maar ook de getuigenissen van het ontastbare immaterieel erfgoed. Voor de *Koerier* van december 2019 is daarom een artikel geschreven over: 'Hoe verzamel je het Brabants worstenbroodje'.

3.d. Erfgoedtoerisme

Portefeuillehouder Ineke Strouken

In 2018 heeft Brabants Heem tijdens de najaarsbijeenkomst van de Raad van Aangeslotenen een congres over erfgoedtoerisme georganiseerd. Veel heemkundekringen zetten zich in om het erfgoed in hun gemeente zichtbaar en toegankelijk te maken voor de eigen inwoners en bezoekers. Een van de middelen waarmee ze dat kunnen doen is het ontwikkelen van projecten erfgoedtoerisme. Voor de *Koerier* van maart 2019 is een uitgebreid verslag van dit congres geschreven: 'Erfgoedtoerisme, van escaperoom tot re-enactment'. Omdat er toch nog behoefte was om na te praten over het congres en om ervaringen uit te wisselen, zijn twee bijeenkomsten hierover georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten bleek dat er ook vragen waren over hoe je als heemkundekring kunt samenwerken met een gemeente en de lokale TIP's (Toeristische Informatie Punten) zodanig dat er een win-win situatie ontstaan. Over dit thema is nog een extra bijeenkomst georganiseerd.

In 2019 werd ook regelmatig advies gevraagd in het kader van 75-jaar Bevrijding en de activiteiten die bijna elke heemkundekring hierover organiseerde.

€ 313 € 136

2018 2019

3.e. Archeologie

Portefeuillehouder Otte Strouken

Brabants Heem participeert in het bestuur van het Noord-Brabants Archeologisch Genootschap (NBAG). Het doel van deze stichting is de kennis over de archeologie van Noord-Brabant te bundelen en te verspreiden. In 2019 heeft de NBAG samen met Brabants Heem twee studiedagen georganiseerd. De voorjaarsstudiedag ging over 'Drieduizend jaar bewoningsgeschiedenis van oostelijk Noord-Brabant' en in het najaar ging het over 'Landelijk wonen in prehistorisch en historisch Brabant'. De dagen worden altijd bezocht door een vaste kern van trouwe bezoekers (zowel liefhebbers als professionals), aangevuld door deelnemers met interesse in de specifieke thema's.

Het bestuur van de NBAG kwam zeven keer bij elkaar en de beide studiedagen werden door circa 80 deelnemers bezocht.

3.f. Public relations/ communicatie

Portefeuillehouder Tjeu van Ras

2018 2019

Brabants Heem gebruikt diverse kanalen om met de aangesloten heemkundekringen/ erfgoedverenigingen te communiceren en om activiteiten en evenementen onder de aandacht van een breed publiek te brengen.

De Koerier

Het kwartaalblad De Koerier biedt informatie over de activiteiten van Brabants Heem, van de heemkundekringen/ erfgoedverenigingen en het bevat lezenwaardige artikelen die verband houden met heemkunde in brede zin. (Eind)redacteur Tjeu van Ras legt voor elke editie contacten voor het aanleveren van artikelen. Hij kan daarbij steeds meer rekenen op de aangesloten kringen/ verenigingen om bijdragen te leveren. Contacten buiten de stichting worden steeds uitgebreider, steeds met als uitgangspunt dat onderwerpen een raakvlak hebben met het werk van de stichting en van de heemkundekringen/erfgoedverenigingen. Doel blijft om De Koerier niet alleen voor de aangesloten kringen, maar ook daarbuiten een podium te vormen dat bekendheid kan geven aan de vele activiteiten die er op heemkundig gebied zijn. Er worden van iedere editie circa 400 gedrukte exemplaren verstuurd, naar alle aangeslotenen bij Brabants Heem, naar relaties en naar bijna alle gemeentehuizen van Brabant. Op de verzendlijst ook collega-verenigingen uit Vlaams België.

Website

De website van Brabants Heem is in het verslagjaar intensief gebruikt voor het doorgeven van informatie. De vernieuwingen die in 2018 zijn doorgevoerd hebben gezorgd dat het aanbod niet alleen veel overzichtelijker is geworden, maar dat de hoeveelheid informatie flink is toegenomen. Het doel is om meer interactief gebruik te stimuleren en meer bijdragen van de aangesloten kringen/ verenigingen. Daarin zijn veel vorderingen gemaakt, het aanbod blijft groeien. Over het algemeen is er veel waardering voor de site. Twee onderdelen verdienen aparte vermelding: de agenda en het thema-deel over 75 jaar bevrijding. Doordat bij de artikelen is aan te geven wanneer evenementen zijn is dat (agenda)deel van de site stevig gegroeid. Het onderdeel voor nieuws en informatie over 75 jaar bevrijding heeft in de loop van het jaar een schat aan informatie opgeleverd, dat aangeeft hoe actief de kringen/verenigingen op dit terrein zijn. Aan het einde van het verslagjaar is dit onderdeel vervangen door het onderdeel Brabants Erfgoedweekeinde.

Facebook

Via facebook heeft Brabants Heem in het verslagjaar steeds meer mensen weten te bereiken. Het streven blijft om activiteiten zo snel mogelijk op facebook te plaatsen en om deze internet-uiting zo actueel mogelijk te houden. Via (betaalde) promotie is diverse keren het bereik met facebook voor een onderwerp flink uitgebreid. Het aantal 'vrienden' is het afgelopen jaar gegroeid, maar dat is gezien het aantal aangesloten kringen/ verenigingen met hun in totaal 30.000 leden nog lang niet wat het zou moeten zijn.

Nieuwsbrief

In september 2018 is de eerste nieuwsbrief van Brabants Heem verschenen. Elke eerste van de maand wordt die sindsdien verstuurd in een vaste vormgeving. Dat is in het afgesloten verslagjaar gebeurd, met uitzondering van augustus. De nieuwsbrief is bedoeld om de lezers te wijzen op wat er in Brabant gebeurt op het gebied van heemkunde/erfgoedbeheer. Er staan geen complete artikelen in, maar lezers van de nieuwsbrief worden vooral gewezen op informatie die – voornamelijk – op internet is te vinden. Het is daarmee een hulpmiddel om meer bezoekers te trekken op de website en op facebook. Ook hier geldt dat het aantal afnemers in het

afgelopen jaar is gegroeid. Alle heemkundekringen/erfgoedverenigingen krijgen de nieuwsbrief. In het afgelopen jaar hebben we de aangesloten verenigingen meermalen gevraagd hun leden te attenderen op de nieuwsbrief.

Flyers

Voor werving van deelnemers aan studiedagen, workshops en andere activiteiten worden niet alleen bovenstaande communicatiemiddelen gebruikt. Waar dat een goede aanvulling is, zijn in het afgelopen jaar flyers ontworpen en ter promotie rondgestuurd.

2018 2019

3.g. Digitalisering

Portefeuillehouder Theo Cuijpers

Memorix Maior

Met Memorix Maior, onderdeel van de Brabant Cloud, kunnen de instellingen hun eigen collecties op duurzame manier digitaliseren en beschikbaar maken via internet. Het systeem is rechtstreeks verbonden met de Brabant Cloud. Met het systeem kunnen beeldmateriaal, audio- en videomateriaal, bidprentjes, boeken en tijdschriften, en objecten geregistreerd worden.

In januari 2016 konden kringen hier feitelijk mee aan de slag.

Na afloop van de proefperiode tot mei 2016 hebben 19 kringen de gebruikersovereenkomst getekend en zijn deelnemer geworden. In november 2016 is een migratie-traject gestart om bestaande data van de huidige deelnemers/kringen welke nog niet in Memorix Maior staan te converteren. Denk dan aan bidprentjes, bibliotheek-data, foto's die in bestaande databases of bestanden staan. Door deze data over te zetten naar Memorix Maior kunnen de kringen zo hun hele collectie vanuit Memorix gaan beheren. Op 31 december 2019 waren 38 kringen bij Memorix Maior aangesloten.

Brabants Heem heeft € 10.000,- beschikbaar gesteld om de eenmalige aansluitkosten à € 199,- voor de kringen te vergoeden. Sinds het begin van de regeling hebben 38 kringen daarvan gebruik gemaakt. Dat betekent dat er nog budget over is voor 12 kringen

De Begeleiding van de heemkundekringen wordt verzorgd door Erfgoed Brabant Tijdens de proefperiode krijgen de heemkundekringen twee trainingen in het collectieregistratiesysteem Memorix Maior. Beide trainingen duren ca. 3 uur en vinden – indien mogelijk – op locatie bij de heemkundekring plaats. Elke maand organiseert Team Brabant Cloud de inloopdag Collectie Digitaal. Deze vindt plaats op wisselende locaties in Brabant. Iedereen die vragen heeft over Brabant Cloud, Memorix Maior of collectieregistratie in het algemeen is welkom. Wanneer een kring zich heeft aangesloten bij Brabant Cloud kunnen de deelnemers gebruik maken van de helpdesk die via de e-mail te bereiken is. De medewerkers van Team Brabant Cloud proberen zo snel mogelijk de vraag te beantwoorden.

Op verzoek van een aantal kleine heemkundekringen heeft het bestuur in 2018 besloten voor deze kringen een nieuwe regeling te treffen. Bij kleine kringen met minder dan 50 leden neemt Brabants Heem € 7,50 (van de € 15,-) over van de maandelijkse kosten. Andere afspraken blijven gelijk. Deze regeling is van onbepaalde duur maar afhankelijk van de financiële positie van Brabants Heem. De kringen met minder dan 50 leden die al gebruik maken van Memorix Maior vallen ook onder de regeling.

Digitaliseren tijdschriften

De Brabant-Collectie werkt samen met Brabants Heem en Erfgoed Brabant aan een project Digitalisering van Brabantse heemkundebleden. In 2009 leek hier geld voor beschikbaar te zijn en een aantal kringen hebben zich toe gemeld voor een pilot. Uiteindelijk kwam dit geld niet beschikbaar. In 2014 kreeg de Brabant Collectie

plotseling de beschikking over gelden voor digitalisering. In overleg met Brabants Heem is besloten die tijdschriften te digitaliseren die zich gemeld hadden voor de pilot in 2009. Tijd voor overleg met die kringen was er toen niet. In 2016 zijn in totaal 12 tijdschriften, 2 boekenreeksen (112 delen in totaal, o.a. de delen uitgegeven door Zuidelijk Historische Contact), 6 boeken en een handschrift gedigitaliseerd met de middelen beschikbaar gesteld door Cubiss en Brabants Heem. In 2017 zijn zeven tijdschriften van kringen en enige boeken gedigitaliseerd. Wegens gebrek aan middelen (zowel personele inzet als geld) en omdat de bestanden van de Brabant-Collectie nog niet overgezet zijn naar de Brabant Cloud, is ervoor gekozen om het digitaliseren van heemkundekringbladen in 2017 een lagere prioriteit te geven. Daar staat tegenover dat wel de voorbereidingen zijn getroffen om deel te kunnen nemen aan het digitaliseringsproject van de Koninklijke Bibliotheek, waarbij ca. 4500 boeken van vóór 1900 uit de Brabant-Collectie zullen worden gedigitaliseerd. Ook zijn de verzoeken gehonoreerd van een aantal Heemkundekringen om de gedigitaliseerde bestanden te ontvangen zodat ze op de eigen website ter beschikking kunnen worden gesteld. In 2018 is met het geld dat door BH ter beschikking is gesteld het blad Midden-Brabant de "Bata Koerier" en "Devotionalia" gedigitaliseerd. In 2019 zijn er weinig ontwikkelingen op dit gebied geweest. Het tijdschrift 'Midden-Brabant' is nog gedigitaliseerd. De mogelijkheden om de gedigitaliseerde tijdschriften via internet (Brabant Cloud) te raadplegen is nog niet in 2019 gerealiseerd. Brabants Heem houdt contact met uitvoerende partijen Brabant Collectie en Erfgoed Brabant.

3.h. Juridische adviezen

Portefeuillehouder Otte Strouken

2019 was een druk jaar wat betreft de vraag om juridisch advies. Veel heemkundekringen worstelden met het beeldrecht dat is aangescherpt. Het gebruik van een of meerdere foto's van internet kwam een aantal heemkundekringen op een hoge rekening te staan. Brabants Heem heeft proberen te bemiddelen tussen de heemkundekringen en de desbetreffende fotograaf. Daarnaast heeft Brabants Heem veel informatie over het beeldrecht gegeven, onder andere op de bijeenkomsten van de Raad van Aangeslotenen. In de *Koerier* van juni 2019 werd het artikel gepubliceerd: 'Foto's downloaden? Wees alert!'.

Naast het probleem van het beeldrecht werden adviezen gegeven over het wijzigen van statuten om in bestuursrechtelijke procedures als 'direct-belanghebbende' te kunnen optreden, afsplitsing van streekmusea en het onderbrengen in een aparte stichting naast de bestaande vereniging, pachtovereenkomsten met betrekking tot monumentaal erfgoed en gedenkmonumenten, interne conflicten en bestuursproblemen, gebruiksovereenkomsten met betrekking tot collecties, verzekeringen en claims, het hanteren van algemene voorwaarden, het afstoten en onderbrengen van collecties en daaruit voortvloeiende problemen met gemaakte afspraken, vragen en problemen over auteursrecht, problemen tussen erfgoedverenigingen en de dienstverlener met betrekking tot de uitvoering van digitale archivering etc. In totaal werden er 32 adviezen gegeven.

Daarnaast werden er nog adviezen gegeven over verzekeringstechnische aangelegenheden. Goed verzekerd zijn, is belangrijk voor heemkundekringen. Bijvoorbeeld is het bestuur verzekert voor bestuursaansprakelijkheid of zijn de vrijwilligers verzekert als ze werk verrichten voor de kring. Door het acute probleem van het beeldrecht bleek dat in de 'vrijwilligerspolis' die door gemeente wordt aangeboden bijvoorbeeld geen verzekering voor rechtsbijstand is opgenomen. Brabants Heem heeft dit gemeld bij de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten.

3.i. Educatie

Portefeuillehouder Kees van Kempen

Een van de menukeuzes op de website van Brabants Heem is de keuze “Ervaringen delen”. De rubriek is expliciet bedoeld voor bestuurders van de heemkundekringen/ erfgoedorganisaties die op zoek zijn naar goede voorbeelden, initiatieven van andere kringen/ verenigingen en/of ideeën voor de eigen kring/ organisatie. De ervaringen zijn geordend naar enkele onderwerpen, zoals besturen, jongeren, publiceren, communiceren, exposeren, e.d.

Deze activiteit heeft geleid tot een nieuw initiatief, een workshop ‘Besturen van een heemkundekring’ die in 2020 op de agenda komt en waarvoor zich reeds 50 bestuurders hebben aangemeld.

Voorts is de website verrijkt met een lezingenoverzicht.

2018 2019

Brabants Heem heeft voor regio 4 een cursus “Geschiedenis van Brabant” door Jan van Oudheusden (€1600,-) gefinancierd.

DEEL 4 COMMISSIES, WERKGROEPEN EN PARTICIPATIES

2018 2019

Centrum voor de studie van Land en Volk van de Kempen.

Portefeuillehouder Theo Cuijpers

Theo Cuijpers vertegenwoordigt de Stichting Brabants Heem in het Centrum voor de Studie van Land en Volk van de Kempen, kortweg aangeduid als CSLVK. Het Centrum krijgt jaarlijks een financiële bijdrage van Brabants Heem. Het jaarlijkse congres werd dit jaar op 5 oktober gehouden in Geel. Het congres werd door 72 personen bezocht. De sprekers op het congres waren: Jan van Oudheusden, oud provinciaal historicus van Noord-Brabant (*Oponthoud in de Kempen. De moeizame bevrijding in de herfst van 1944*), Gorik Goris, Voorzitter van het Geels Geschiedkundig Genootschap (*Hoe nazistisch waren de Duitsers die in de Kempen verbleven en/of vochten?*), Frank van Doorn, historicus verbonden aan het Brabants Historisch Informatiecentrum 's-Hertogenbosch (*De Noord-Brabantse gesneuvelden tijdens de Tweede Wereldoorlog*), Guido van Gorp, historicus (*Thomas De Backer, spilfiguur van de VNV-collaboratie in de Antwerpse Kempen?*), Bram Dierckx, historicus en lid van Erfgoed Balen VZM en Werkgroep Balen Bevrijd (*Bijzondere wachtkorpsen in Balen*) en prof. Dr. Arnoud-Jan Bijsterveld, hoogleraar Cultuur in Brabant, Universiteit Tilburg (*De Jodenvervolging in Noord-Brabant*).

Commissie Archief

Portefeuillehouder Harrie Boot

De archiefcommissie bestond uit de heer H. Boot en een vacante functie. Het lopende archief, opgeslagen bij Erfgoed Brabant te 's-Hertogenbosch, werd voor een gedeelte opgeschoond en ondergebracht in het archief van de stichting bij het BHIC te 's-Hertogenbosch.

2018 2019

Commissie Brabantse Heemdagen

Portefeuillehouder Ad Jacobs

De commissie is samengesteld uit vier leden: de heer G. Fransen, Heesch (voorzitter), de heer J. Pennings, Oss (secretaris), de heer Fr. Teunis, Eersel (lid) en de heer Th. v.d. Heuvel, Den Dungen (lid). Namens de stichting Brabants Heem heeft het bestuurslid A. Jacobs zitting in deze commissie. Dit jaar werden op 22 en 23 augustus de Brabantse Heemdagen gehouden te Bergen op Zoom en Halsteren

onder het motto: "Op de Brabantse Wal" met dank aan de Geschiedkundige Kring van Stad en Land van Bergen op Zoom en de Heemkring Halchterth. Er waren 80 deelnemers.

Commissie Onderscheidingen Portefeuillehouder Harrie Boot

2018 2019

De commissie bestond uit de heren H. Boot (voorzitter), B. Beard en A. Jacobs. De commissie vergaderde per email en adviseerde de stichting bij de toekenning van een Bronzen Legpenning en twee Brabants Heem-medailles.

In het verslagjaar werden aan een persoon (de heer B. Beard uit Drunen) een Bronzen Legpenning uitgereikt en aan twee personen (de heren F. van Gils en H. Jansen uit resp. Zondereigen en Merksplas) de Brabants Heem-medaille uitgereikt. Tevens werden in dit verslagjaar aan 27 personen een Zilveren Draaginsigne uitgereikt.

Dag van de Volkscultuur

Portefeuillehouders Theo Cuijpers en Ad Jacobs.

2018 2019

Ook in 2019 werd er een Dag van de Volkscultuur georganiseerd. De jaarlijkse Brabantse Dag van de Volkscultuur is een traditie geworden. Jaarlijks organiseren de organiserende partijen; Brabant Academie, Brabants Heem, de Historische Vereniging Brabant en het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed deze dag op steeds een andere plek, over steeds een ander thema. Voor 2019 is het thema Vermaak, zoals het door man en vrouw vaak heel verschillend werd beleefd. De Dag ging door op 5 november. Zoals gewoonlijk bestond het programma uit een aantal lezingen, een gemeenschappelijke lunch en een rondleiding. Omdat de dag wordt georganiseerd in 'Ons Koningsoord', het voormalige Trappistinnenklooster in Berkel-Enschot, is er een rondleiding door het complex, dat een nieuw dorpshart moet gaan vormen voor Berkel-Enschot en een mooi voorbeeld van hergebruik van religieus erfgoed en van de combinatie van oud en nieuw is. Er waren deze keer drie sprekers. Karel Loeff over de kermis en pretparken. Thunnis van Oort vertelde over de bioscoop van Rucphen en de aparte voorstellingen voor jongens en meisjes. Op het witte doek was misschien wel Lou Tellegen te zien, een 'Brabantse' filmster in het vroege Hollywood. Hij zou als vijftienjarige weggelopen zijn van huis met de negentienjarige maîtresse van zijn vader en allerlei wilde, romantische, avonturen meegemaakt hebben. Robin Hoeks vertelde over onze Brabantse filmster.

Noord-Brabantse commissie voor Wapen- en Vlaggenkunde

Brabants Heem kent sinds de jaren '80 van de vorige eeuw een commissie die zich bezighoudt met wapen- en vlaggenkunde, de Noord-Brabantse Commissie voor Wapen- en Vlaggenkunde. De commissie vindt dat het haar voornaamste taak is om te bevorderen dat er goede en correcte wapens en vlaggen komen voor de gemeenten, dorpen en steden in deze provincie. De commissie kent drie hoofdactiviteiten op gebied van wapens en vlaggen: behouden, herstellen en vernieuwen. Daarvoor verricht de commissie onderzoek van en onderneemt activiteiten op gebied van het Brabantse erfgoed, zoals dat uit het verleden is overgeleverd in de vorm van de wapens en vlaggen van de provincie, gemeenten, waterschappen en die van een nieuwe categorie: die van dorpen en steden in Noord-Brabant.

De commissie bestaat uit Joss Hopstaken, Martien Veekens, Hans Pennings, Gert Beuving en Tjeu van Ras. Deze laatste is als bestuurslid van Brabants

Heem in de loop van het verslagjaar aan de commissie toegevoegd. De commissie komt twee keer per jaar bijeen.

2018 2019

Redactie van het tijdschrift 'In Brabant'

Portefeuillehouder Theo Cuijpers

Namens Brabants Heem hebben de heren Theo Cuijpers en René Hermans zitting in de redactie.

Het tijdschrift wordt uitgegeven door de Historische Vereniging Brabant, Erfgoed Brabant en Brabants Heem. Binnen de redactie hebben zij onder andere de taak het schrijven van de portretten van heemkundekringen onder de titel 'Hart van Brabant'. Enige tijd in 2018 was de positie van het blad onzeker. Aan de manier van exploitatie kwam op het einde van het jaar een einde. Tot dan toe betaalde Erfgoed Brabant het grootste deel van de kosten. Die ruimte is er door opgelegde prioriteiten van de kant van de provincie niet meer. De redactie zocht naar mogelijkheden het blad te continueren. Eind 2018 dachten we in uitgeverij Pronk een nieuwe partner gevonden te hebben. Pronk kon zijn verplichtingen niet nakomen. Erfgoed Brabant heeft door een rechtzaak de schade proberen te beperken. Ondertussen heeft een van de redacteuren het grootste deel van de eindredactie gedaan en zo het blad voor 2019 gered.

Samenwerkingsverband Historische Geografie Peelland (HGP)

Portefeuillehouder: Theo Cuijpers

In Oost Brabant werken een aantal kringen samen op basis van de aanpak van het zogenoemde Aezel-project, dat is opgestart vanuit het gemeentearchief in Sittard. Brabants Heem probeert de ontwikkelingen met betrekking tot de historische geografie te volgen en onderzoekt de mogelijkheden voor nieuw beleid. In 2018 zijn onderhandelingen gestart over het samengaan van SAS (Stichting Archeologisch Samenwerkingsverband Peelland) en HPG. Bij de SAS zijn momenteel aangesloten: Heemkundekring Barthold van Heessel, Aarle-Rixtel, Heemkundekring De Vonder Asten en Someren, Heemkundekring Bakel en Milheeze, Heemkundekring De Lange Vonder, Beek en Donk, Heemkundekring St. Achten op Boeckel, Boekel, Heemkundekring H.N. Ouwering, Deurne, Heemkundekring De Kommanderij Gemert, Heemkundekring Helmont, Helmond, Heemkundekring 't Hof van Liessent, Lieshout, Heemkundekring Myerle, Mierlo, Archeologische Vereniging Kempen- en Peelland. Afsproken is dat op langere termijn SAS zich opheft en opgaat in het HGP. De Stichting HGP kan subsidies aanvragen en de historische geografie zo stimuleren, mogelijk ook in de rest van Brabant. Op deze manier zou mogelijk ook een nieuwe impuls aan HisGis gegeven kunnen worden. In samenspraak met Theo Cuijpers zijn er plannen gemaakt voor de realisatie van een korte film waarmee de mogelijkheden van historische geografie voor de overige kringen in Brabant nader uiteen worden gezet.

2018 2019

Stichting De Brabantse Boerderij

Portefeuillehouders Pieter Jacobs, Otte Strouken en Harrie Boot.

Een tak van monumenten heeft speciale aandacht, namelijk de boerderijen. Brabants Heem participeert daarom in de Stichting de Brabantse Boerderij. Met de boerderij in Noord-Brabant is het slecht gesteld. Een organisatie die het voor de boerderijen opneemt is daarom hard nodig. De Stichting de Brabantse Boerderij zet zich in voor het behoud van de waardevolle cultuurhistorische boerderijen in Brabant. Binnen de stichting zijn een aantal boerderijdeskundigen actief die zich bezighouden met het verzamelen en vastleggen van cultuurhistorische en

bouwhistorische kennis over boerderijen in Noord-Brabant. De Stichting de Brabantse Boerderij organiseert tweemaal per jaar een Vriendendag, geeft viermaal per jaar een nieuwsbrief uit en geeft adviezen over verbouw en aanpassingen aan boerderijen.

Tweejaarlijks reikt de Stichting de Brabantse Boerderij de 'Boerderijpluim' uit aan de eigenaar die zijn boerderij restaureert of een nieuwe functie geeft op een manier die recht doet aan de historie ervan. De boerderij aan de Reeptiend 50 in Breda kreeg dit jaar de pluim tijdens een drukbezochte bijeenkomst – er waren bijna 100 mensen – in Nieuwkerk.

Werkgroep Hertogdom Brabant

Portefeuillehouder: Theo Cuijpers

Hert doel van de werkgroep is samenwerking met de heemkundekoepels van de provincies Antwerpen en Vlaams-Brabant. In 2019 waren er geen nieuwe activiteiten. De positie van de heemkundekoepels in Vlaanderen is verzwakt door de beslissing van de Vlaamse regering dat in het kader van de interne staatshervorming, de provincies sinds 1 januari 2018 niet langer bevoegd zijn voor roerend en immaterieel erfgoed. Afsproken is te zoeken naar nieuwe mogelijkheden om samen te werken.

2018 2019

Werkgroep Knippenbergprijs

Portefeuillehouders Ad Jacobs en Theo Cuijpers

De Knippenbergprijs is een tweejaarlijkse prijs met een steeds wisselend thema, op initiatief van de Stichting Brabants Heem, de Leerstoel Cultuur in Brabant aan de Universiteit van Tilburg, de Historische Vereniging Brabant, het Noordbrabants Museum en het Nederlands Centrum voor Volkscultuur. In 2007 is de Knippenbergprijs ingesteld voor personen of organisaties die zich verdienstelijk maken op de terreinen waarvoor Knippenberg zich gedurende zijn lange leven heeft ingezet. Om voor de prijs in aanmerking te komen is een voorwaarde dat de veelzijdigheid van de naamgever van deze prijs ook in het voorgestelde project wordt aangetroffen. Brabants Heem stelt een bedrag beschikbaar voor de organisatie van de uitreiking, de geldprijs van €1000,-, en Brabants Heem verzorgt de uitgereikte penning. Het bestuur van de Stichting Knippenbergprijs bestaat uit Arnoud-Jan Bijsterveld, (voorzitter), Theo Cuijpers (secretaris), Ad Jacobs (penningmeester), Ineke Strouken en Peter van Overbruggen. In 2019 is de Knippenberg niet uitgereikt.

2018 2019

Wisselbokaal Brabants Heem

Portefeuillehouder Harrie Boot

Ingesteld in september 1990 op initiatief van de heemkundekring 'De Vierschaer' uit Wouw ten behoeve van de winnaar van de Westbrabantse heemkundequiz. Winnaar van de wisselbeker 2019 is heemkundekring "De Vierschaer" uit Wouw.

DEEL 5 OVERZICHTEN

5.a. Jubilea

5.b. Onderscheidingen

5.a. Jubilea

50 jaar	Tilburg
40 jaar	Heeswijk-Dinther
	Loon op Zand
	Roosendaal
	Westerlo (B)

25 jaar	Berlicum-Middelrode
	Steenbergen

5.b. Onderscheidingen

Bronzen legpenning	B. Beard	Onsenoort Nieuwkuijk
Brabants Heemmedaille	F.J.V.G. van Gils	Amalia van Solms Baarle Nassau
	H.J.L. Jansen	Amalia van Solms Baarle Nassau
Zilveren insigne	H.J. Aarts	Molenheide Gilze-Rijen
	P.J.M. Adriaansen	De Steenen kamer Steenbergen
	R.A.M.J. Cornelis	Corsendonca Oud-Turnhout
	P.F.S. van Gisbergen	De Acht Zaligheden Eersel
	E.M.A.H. Goossens	De Acht Zaligheden Eersel
	Th.H.M. de Groof	Myerle Mierlo
	A.W.A.M. de Groot	Onsenoort Nieuwkuijk
	J.H.W.M. van Herel	De Steenen kamer Steenbergen
	H. van den Kieboom	De Steenen kamer Steenbergen
	R.J.J.M. Konings	De Vrijheijt van Rosendale, Roosendaal
	J.P.J. van der Linden	Onsenoort Nieuwkuijk
	P.C.M. Meul	De Vierschaer Heerle
	J.M. Onland	De Steenen kamer, Steenbergen
	J.M.A.M. Peeters	De Steenen kamer, Steenbergen
	R. van Putten	Tilborch Tilburg
	Th.H.J.J. Raijmakers	Uden
	B.G.L. Robbers	Molenheide Gilze-Rijen
	J.N. van der Spelt	De Steenen kamer Steenbergen
	G.J.W. Steijns	Tilborch Tilburg
	Mw. I. Strouken	Tilborch Tilburg
	W. Vergouwen	Onder Baronie en Markiezaat Sprundel
	M.C.A. Verschuur	Maasdorpen Lith
	M.P.A. Voermans	Engelbrechts van Nassau Breda
	J. Vogels	Dye van Best Best
	H.J.A. van Vroenhoven	Dye van Best Best
	J. Willekens	Amalia van Solms Baarle-Nassau
	A.G. van Zoggel	De Plaets Berlicum

DEEL 6 FINANCIËEL RESULTAAT 2019

Op pagina 15 van dit jaarverslag staat de resultatenrekening 2019.

Enkele van de hierboven in de rode rondjes genoemde bedragen zijn niet direct herkenbaar op onderstaand resultatenrekening, omdat sprake kan zijn van meer gedetailleerde of meer samengestelde bedragen.

In 2019 heeft het bestuur van Brabants Heem strak gestuurd op indirecte kosten door bijvoorbeeld post maximaal per email af te handelen en informatie maximaal via de website en De Koerier te verspreiden. Daardoor kon de frankeermachine worden afgestoten en binnenkort ook de grote printer. Het diner na de Raad van Aangeslotenen van november is vervallen. De postbus wordt voortaan 1x per week gelegegd. Alleen de formele documenten worden ingeboekt. Etc. etc. Het effect is deels merkbaar in 2019 en versterkt merkbaar in 2020. Minder indirecte kosten betekent dat geld vrijkomt voor de grote ambities op de directe activiteiten, zoals workshops ter versterking van heemkundekringen/ erfgoedorganisaties.

Het overschot wordt op de balans toegevoegd aan de reserves.

BRABANTS HEEM WINST- EN VERLIESREKENING ACTIVITEITEN 2019

BATEN	Werkelijk	Werkelijk
	2019	2018
Subsidie Provincie	50.683	50.683
Kringbijdragen	8.492	8.410
Vrijval reserves	16.300	25.125
Overige opbrengsten	4.000	-
Rente opbrengst	6	17
Totaal baten Brabans Heem	79.481	84.236
LASTEN		
Kerntaak A - Heemkunde, erfgoed en geschiedenis Brabant		
Zomercolleges vier verhaallijnen	4.500	2.593
Digitalisering - kadastrale gegevens - Memorix Major	6.186	4.185
In Brabant bijdrage	5.210	1.493
Boekenfonds	9.000	9.000
Dag van de Brabantse Volkscultuur	890	750
Totaal Kerntaak A	25.786	18.020
Immaterieel erfgoed, cursus, introductie, ontmoeting	2.174	2.494
Pilot verbinden materieel en immaterieel erfgoed	-	-
Erfgoedtoerisme en -recreatie, voorbereiding congres '20	641	4.142
RvA mei 2019 thema "Groen"	1.669	-
Totaal Immaterieel Erfgoed en Erfgoedtoerisme	4.484	6.636
Archeologie	136	313
Monumenten zorg	-	-
Boerderijzorg, Boerderijpluim en ronde-tafel-bijeenkomst	1.000	-
Totaal Archeologie en Monumenten	1.136	313
Subtotaal kerntaak A	31.406	24.969
Kerntaak B - Versterken heemkundekringen		
De Koerier, 4 uitgaven, vormgeving, druk en verzending	10.349	10.460
Website en facebook, hosting, assistentie webdesign	418	2.018
Nieuwsbrief, persberichten en flyers	-	-
Cursussen social media (2x 2018, 2x 2019 à 1000,-)	-	1.364
Totaal Public Relations & communicatie	10.767	13.842
Initiatief (middelbare) scholieren	-	-
Totaal Educatie	-	-
Totaal Erfgoed Brabant Academie	-	-
RvA november 2019 diverse thema's	2.219	-
Totaal Kerntaak B	12.985	13.842
Kerntaak C - Netwerken		
Congres samenwerking overkoepelende organisaties	-	-
Brabantse heemdagen	951	981
Knippenbergprijs	1.000	821
Centrum Studie over Land en Volk van de Kempen	500	-
Subtotaal Kerntaak C	2.451	1.802
Kerntaak D - Bestuur		
Regiovergaderingen	610	417
Raad van Aangeslotenen exclusief programma	-	1.329
Bestuursvergaderingen, werkbezoek, reiskosten, accommodaties, consumpties en representatie	4.693	8.060
Bestuursapparaat, portokosten, telefoon, bank, verzekering, papier, kopiëren, drukwerk	7.320	-
Erfgoed Brabant, contractueel 365 uur à € 36,00	-	7.992
Onderscheidingen	11.108	14.157
Heemquiz West-Brabant	2.656	-
Totaal bestuur	26.637	31.955
Totaal Juridische zaken	-	2.662
Subtotaal Kerntaak D	26.637	34.617
Totaal lasten Brabants Heem	73.480	75.231
Resultaat Brabants Heem	6.001	9.005

Vastgesteld in de bestuursvergadering van 23 januari 2020 te Hilvarenbeek.

H.A.G. (Henk) Hellegers
Voorzitter

C.J. (Kees) van Kempen
Secretaris